

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака (“Службени гласник БиХ” број 95/12), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (“Службени гласник БиХ” број 96/13), а у складу са чланом 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака (“Службени гласник БиХ”, број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2014. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ 2014. СРПСКЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Број: 03-07-6-360/15
Сарајево, 15. јули 2016. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије.....	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
5.1. НАЛАЗИ.....	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2014. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2014. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја за 2014. годину, утврђено је Српска демократска странка у извјештајном периоду прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. и члана 12. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештаји указују да је Српска демократска странка у 2014. години поступала у складу са одредаба Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2014. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Опшних избора, одржаних у октобру 2014. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска демократска странка се финансирала из сљедећих извора:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук. прих. %
1	Чланарина	320.724,69	14,21 %
2	Прилози физичких лица (3-а)	476.335,36	21,10 %
3	Прилози правних лица (3-б)	151.390,00	6,71 %
4	Приходи од имовине (3-ц)	19.459,43	0,86 %
5	Приходи од пр.лица (3-д)	0,00	0,00 %
6	Приходи од поклона (3-е)	65.474,93	2,90 %
7	Приходи из буџета (3-ф)	1.196.355,02	52,99 %
8	Приходи од пропаг. (3-г)	0,00	0,00 %
9	Остали приходи	27.900,00	1,24 %
I	Укупни приходи	2.257.639,43	100,00%
II	Кредитно задужење код банака	0,00	0,00%
	Извори финансирања (I+II)	2.257.639,43	100,00%

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска демократска странка је остварила расходе у укупном износу од 2.355.568,05 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Српска демократска странка. Скраћени назив странке је СДС. Странка је Рјешењем Основног суда у Источном Сарајеву, број: PU-1/93 од 14.05.1993. године уписана у регистар политичких организација под називом Српска демократска странка Републике Српске. Рјешењем истог Суда, број: PU-1/99 од 18.05.1999. године уписана је промјена назива странке у Српску демократску странку. Дана 02.05.2006. године Рјешењем број: 089-0-REG-06-000 154 Српска демократска странка је уписана у судски регистар Основног суда Соколац.

Сједиште политичке странке је у Источном Сарајеву, Трг Илиџанске бригаде бб, док је административно сједиште странке у Бања Луци, улица Николе Тесле 1б.

Лице овлаштено за заступање Српске демократске странке је Младен Босић, предсједник странке.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2014. годину је Драган Ђузулан.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2014. годину, организациону структуру Српске демократске странке чине:

- Секретаријат Српске демократске странке у Бања Луци,
- Четири градска одбора Српске демократске странке и
- 61 општински одбор Српске демократске странке.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Српске демократске странке за 2014. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2014. године, и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Секретаријат Српске демократске странке у Бања Луци,
- Градски одбор Српске демократске странке Бања Лука,
- Градски одбор Српске демократске странке Бијељина и
- Општински одбор Српске демократске странке Зворник.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогући да изрази мишљење о томе да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона БиХ (финансирање кампање), с посебним освртом на одредбе члана 15.10 Закона.

Обим ревизије финансијских извјештаја Српске демократске странке обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, те финансирања изборне кампање у складу са одредбама Изборног закона БиХ.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед, контролу и ревизију годишњих финансијских извјештаја Српске демократске странке у периоду од 2004. до 2013. године, након којих су издати извјештаји о прегледу, односно извјештаји о ревизији са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2013. годину издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да пријављује све прилоге које је остварила, да пословне књиге води у складу са законским прописима, односно да води адекватне евиденције о својим приходима и расходима и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Три организациона дијела политичке странке су користила пословне просторе без плаћања закупнине, чиме је странка остварила неновчане донације, које није евидентирала у пословним књигама, у складу са одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, нити их је пријавила у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

- Код Општинског одбора СДС Гацко странка је исказала трошкове закупа пословног простора за 2014. годину у износу од 360,00 КМ и обавезу према Општини у износу од 480,00 КМ. Међутим, Општина Гацко је Централној изборној комисији БиХ доставила акт број: 03/2-400-12/16 од 07.03.2016. године у коме наводи да на дан 31.12.2014. године није имала потраживања од Српске демократске странке, што указује на чињеницу да је простор кориштен без накнаде.
- Код Општинског одбора СДС Мркоњић Град странка је у пословним књигама исказала трошкове закупа пословног простора у 2014. години у износу од 144,00 КМ и обавезу према Општини у истом износу. Општина Мркоњић Град у свом акту, број: 01-03-11/15. од 13.05.2015. године наводи да је Скупштина општине донијела одлуку о давању на кориштење пословног простора без накнаде свим политичким странкама које имају клубове одборника у Скупштини општине Мркоњић Град. Такођер, Општина у свом акту број: 01-03-8/16 од 08.03.2016. године, који је доставила Централној изборној комисији БиХ, наводи да од Српске демократске странке није ни по којем основу имала потраживања на дан 31.12.2014. године, што потврђује чињеницу да је пословни простор додијелен на кориштење без накнаде.
- Општина Сребреница је Централној изборној комисији БиХ доставила акт број: 01-014-229/15 од 19.05.2016. године, у коме наводи да је Српска демократска странка без накнаде користила пословни простор, површине 15,40 м².

б) Српска демократска странка није поступила у складу са одредбама члана 11. и члана 12. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.

Ревизијом је утврђено да Српска демократска странка у пословним књигама и финансијском извјештају није успоставила потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама и годишњи финансијски извјештај није поднијела на начин како је прописала Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, чиме је прекршила одредбе члана 11. и члана 12. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака¹.

---

¹ У складу са одредбом члана 11. Закона о финансирању политичких странака, политичка странка је дужна водити пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима.

У складу са одредбом из члана 12. став (1) овог Закона дужна је успоставити евиденције о свим приходима и расходима.

У складу са одредбом из члана 12. став (3) Закона, политичка странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ. Форма финансијског извјештаја утврђена је Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13).

- (1) Странка у пословним књигама и финансијском извјештају није исказала неновчане донације по основу кориштења пословних простора без накнаде, за које је исказала трошкове закупнине у износу од 504,00 КМ, а ревизијом је утврђено су исти додијељени од стране општина на кориштење без плаћања закупнине, као што је наведено у налазу под а).
- (2) Српска демократска странка у 2014. години, која је предмет ревизије, није издала потврде о пријему добровољних прилога на начин како је прописано чланом 6. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
Странка је донаторима, правним и физичким лицима, од којих је примила прилоге у износу од 693.200,29 КМ, издала признанице које садрже само име и презиме/назив донатора, износ прилога и датум уплате.
Признанице не садрже број личног документа/идентификациони број донатора, адресу и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, како је прописано поменути Правилником.
- (3) Српска демократска странка у пословним књигама и финансијском извјештају није исказала приход у износу од 58.989,54 КМ, који је остварила из буџета Општине Зворник у износу од 58.839,50 КМ и буџета Општине Невесиње у износу од 150,04 КМ.
- Општина Зворник је дана 03.02.2016. године Централној изборној комисији БиХ доставила акт, број: 03-07-6-360-7/2015 од 01.02.2016. године, у коме наводи да су по тужби Српске демократске странке против Општине Зворник, из буџета Општине странци исплаћена средства у износу од 54.820,90 КМ дана 18.11.2014. године и 4.018,60 КМ дана 29.12.2014. године. Средства су уплаћена на рачун адвоката Српске демократске странке Радивоја Лазаревића.
  - Општина Невесиње је, како наводи у акту, број: 02/012.10-152/15 од 05.04.2016. године Српској демократској странци поред новчаних средства одобрила преузимање горива на бензинској пумпи Ћерић д.о.о. Невесиње. Странка је гориво преузела по рачуну РН 2-79/14 од 31.03.2014. године у износу од 100,02 КМ и рачуну РН 2-503/14 од 31.12.2014. године у износу од 50,02 КМ.
Српска демократска странка, поред тога што није евидентирала наведене приходе, у пословним књигама на дан 31.12.2014. године није евидентирала ни потраживање од Радивоја Лазаревића, на чији рачун су уплаћена средства у износу од 58.839,50 КМ.
- (4) Српска демократска странка је плаћене казне за физичка лица, у износу од 580,00 КМ, пријавила у пословним књигама и финансијском извјештају као трошкове политичке странке.
- (5) Политичка странка није у финансијском извјештају исказала обавезе на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- У складу са одредбом из члана 24. став (1) тачка б) Правилника, у финансијски извјештај, односно образац 5-2 *Остале обавезе* обавезно је унијети податаке о називу повјериоца, датуму настанка обавезе и износу обавезе на одређени дан.
Политичка странка у поменутом обрасцу, у коме је исказала обавезе на дан 31.12.2014.године у износу од 624.392,68 КМ, није навела датуме настанка обавеза.

Увидом у пословне књиге странке, утврђено је да је 29,75 % укупних обавеза из почетног стања 01.01.2014. године, што значи да су настале у периоду прије извјештајне 2014. године.

- Странка је на дан 31.12.2014. године исказала обавезе према Општини Невесиње у износу од 1.272,24 КМ², Општини Петрово у износу од 3,163,08 КМ³, Општини Гацко у износу од 480,00 КМ⁴, Општини Мркоњић Град у износу 144,00 КМ⁵ и обавезу према Заједници етажних власника – Добој у износу од 6.704,32 КМ⁶, за које је ревизијом, на основу одговора наведених општина, утврђено да су непостојеће.

Трошкови изборне кампање

Српска демократска странка је исказала трошкове изборне кампање у оквиру лимита утврђеног одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁷ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

У сврху изборне кампање Српска демократска странка је исказала трошкове у износу од 765.560,10 КМ, а према подацима Централне изборне комисије БиХ, на основу броја бирача, могла је потрошити 1.246.931,10 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској демократској странци да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да успостави евиденције о свим прилозима, без обзира на који начин их остварује,*
- *да садржај потврда о примљеним чланаринама и добровољним прилозима усклади са чланом 6. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака,*

---

² Странка је исказала обавезе према општини Невесиње у износу од 1.272,24 КМ по основу неплаћене закупнине у периоду од три године. Општина Невесиње у свом акту број: 02/012.10-67/19 од 05.04.2016. године, који је доставила Централној изборној комисији БиХ, тврди да није имала потраживања од Српске демократске странке на дан 31.12.2014. године.

³ Одговор Општине Петрово број: 02-014-2-89/16 од 15.03.2016. године да нема потраживања од Српске демократске странке.

⁴ Општина Гацко је Централној изборној комисији БиХ доставила акт број: 03/2-400-12/16 од 07.03.2016. године у коме наводи да на дан 31.12.2014. године није имала потраживања од Српске демократске странке.

⁵ Општина у свом акту број: број:01-03-8/16 од 08.03.2016. године, који је доставила Централној изборној комисији БиХ, наводи да од Српске демократске странке није ни по којем основу имала потраживања на дан 31.12.2014. године.

⁶ Политичка странка наводи да Заједници етажних власника – Добој више не постоји.

⁷ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави потпуне и тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

Српска демократска странка се очитовала на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2014. годину и постизборног финансијског извјештаја – Опћи избори 2014., те у складу са одредбом чланом 14. став (3) Закона о финансирању политичких странака, вратила забрањени прилог у износу од 150,00 КМ и доставила додатне доказе. У складу са наведеним, Служба за ревизију је уважила аргументоване примједбе, те дјелимично кориговала налазе ревизије наведене у прелиминарном ревизијском извјештају.

Захваљујемо се особама овлаштеним за финансијске извјештаје, на коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Помоћник ревизора

Мр сс. Горан Цицковић

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр сс. Хасида Гушић